

Diyet Alerjisi

Alerji: bağışıklık sisteminin normalde zararsız olan çevresel veya besinsel maddelere (alerjenlere) karşı **aşırı veya uygunsuz immün yanıt oluşturmaları** sonucu ortaya çıkan klinik reaksiyonlardır.

Adverse Food Reaction (AFR)

Gıda alerjisi (immunolojik)

IgE aracılı

IgE aracılı olmayan immün yanıt

Gıda İntoleransı (immunolojik değil)

enzim eksikliği

farmakolojik reaksiyon

toksik reaksiyon

Diyet Alerjisi

Hayvansal Protein

Klinik önem

☆☆☆☆☆

☆☆☆☆

☆☆☆☆

☆☆☆

☆☆☆

☆☆

☆

Alerjen

Sığır eti

Süt ürünleri

Tavuk

Balık

Kuzu

Yumurta

Domuz

Bitkisel Protein

Klinik önem

☆☆☆

☆☆

☆

☆

Buğday

Alerjen

Soya

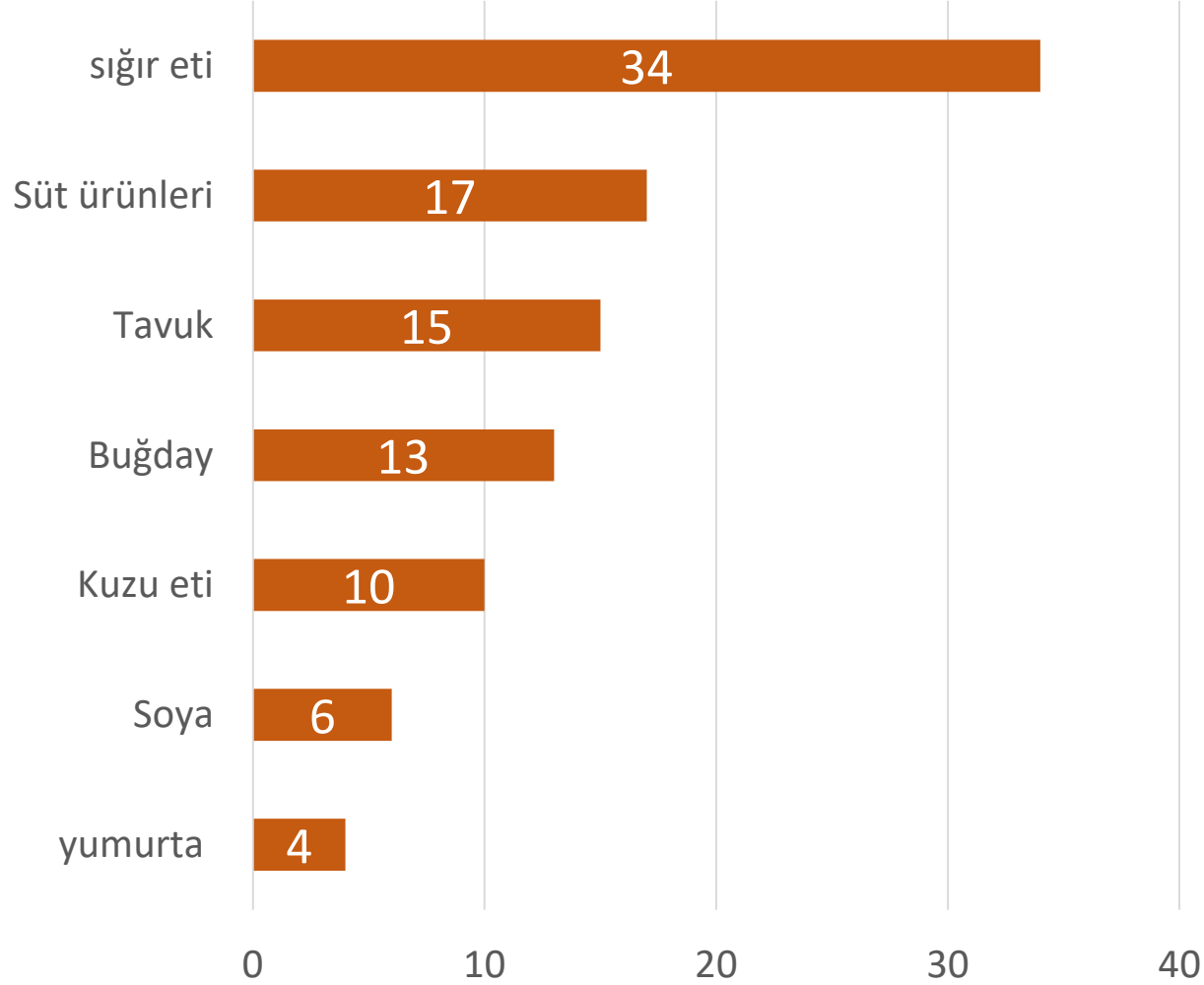
Mısır

Pirinç

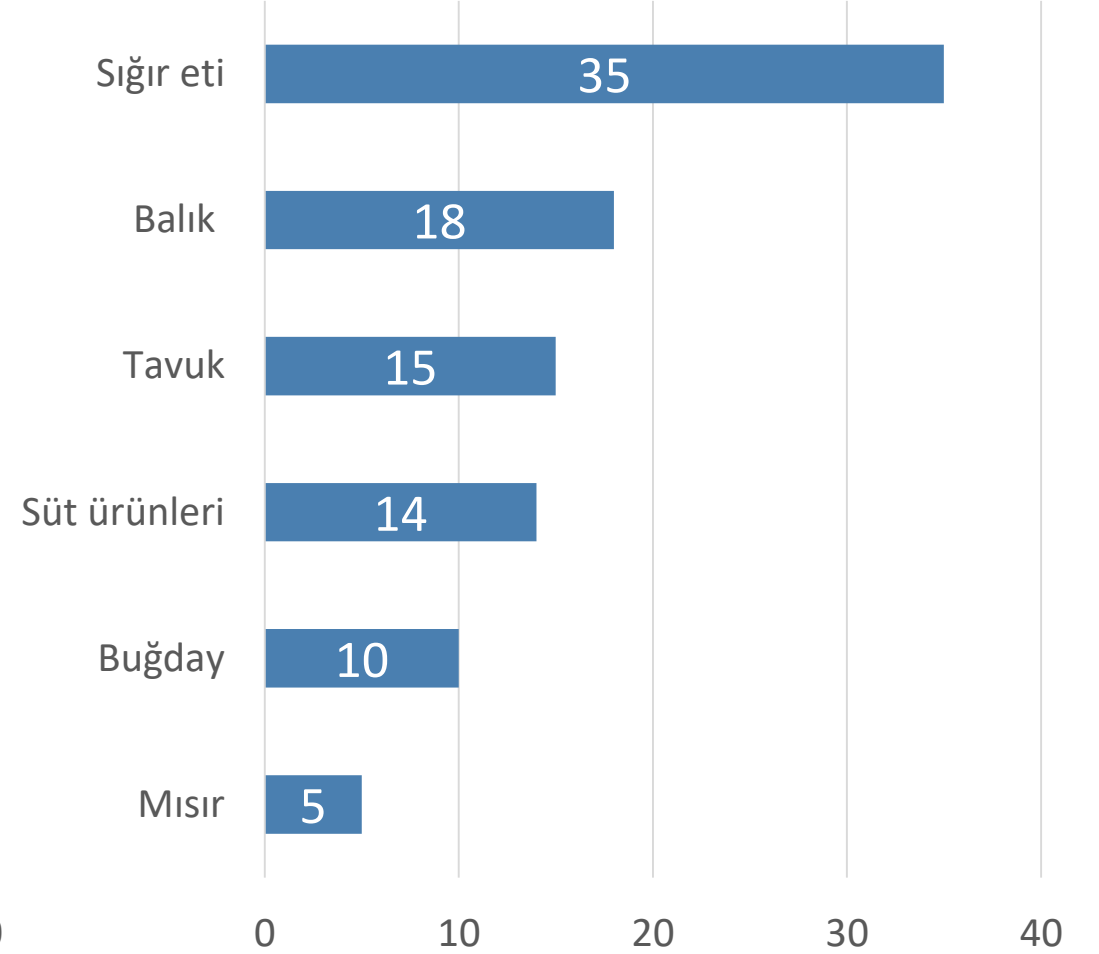
Her gıda alerjiye neden olabilir

Katkı maddeleri **çok nadiren gerçek gıda alerjisine neden olur.**
Çoğu zaman reaksiyonlar **intolerans veya irritasyon** şeklindedir

Köpeklerde en sık diyet alerjenleri, %

Kedilerde en sık diyet alerjenleri, %

Diyet Alerjisi

Klinik Belirtiler

Dermatolojik

- non seasonal pruritis
- otitis externa
- pododermatitis
- erythema
- alopecia

Gastrointestinal

- kusma
- kronik diyare
- flatulans
- kilo kaybı

Dermatolojik + GI

- Vakaların yaklaşık
- %70 deri
- %20 deri + GI
- %10 sadece GI

Diyet Alerjisi

Bağırsak bariyeri

Tight junction bozulması

Bağırsak geçirgenliğinde artış

Mikrobiyota değişimi

Disbiyozis gelişimi

Mikrobiyal kompozisyon değişikliği

↓ Lactobacillus

↓ Faecalibacterium

↑ Proteobacteria

SONUÇ

İmmün disregülasyon
Gıda alerjisine
yatkınlık

Tedavi Stratejisi

- 1 **Antijen eliminasyonu**
En etkili yöntem
- 2 **Diyet yönetimi**
Hidrolize diyetler
Yeni protein diyetler
- 3 **Anti-inflamatuar destek**
Omega 3
Antihistaminler
Kortikosteroidler (gerekirse)

Besinsel Destekler

- **Omega-3**
↓ inflammatory cytokines
- **Prebiotics**
FOS
MOS
- **Probiotics**
Lactobacillus
Bifidobacterium

Antijen Eliminasyonu -Eliminasyon Diyeti

Gıda alerjisini teşhis etmenin en iyi ve en doğru yöntemi

8 -12 hafta eliminasyon diyeti
(hipoalerjenik veya yeni protein) uygulanır

Bu özel diyet hayvanın geçmişte yediği
hiçbir bileşeni içermemelidir.

- Deneme süresince yasaklar
- ✗ ödül mamaları
- ✗ aromalı ilaçlar
- ✗ kemikler
- ✗ insan yiyecekleri

8-12 hafta sonunda Klinik düzelme

- ✓ pruritis azalması
- ✓ deri lezyonlarının iyileşmesi
- ✓ GI semptomların kaybolması

Challenge Test

Hayvana tekrar eski diyet verilir.

Sonuç

3-7 gün içinde semptomlar geri dönerse

→ DİYET ALERJİSİ TANISI

Hipoalerjenik Diyetler

1-Hidrolize Diyetler

Proteinler enzimatik veya kimyasal hidroliz ile küçük peptitlere veya amino asitlere parçalanır

Hayvansal Hidrolize tavuk
Hidrolize balık
Hidrolize karaciğer

Bitkisel: Hidrolize pirinç
Hidrolize soya

CHO kaynağı: Pirinç
Patates
Tapyoka
Nişasta

20 kDa (yüksek)
10–20 kDa (orta)
<10 kDa (düşük)
<3 kDa (çok düşük)

Çoğu terapötik mama:
<10 kDa

%70–90 klinik iyileşme

Alerji devam ediyorsa hidrolize bile olsa kullanılmamalı

Hidrolize Diyetlerin Klinik Kullanım Alanları

Gıda alerjisi
Kronik enteropatiler
Dermatolojik hastalıklar

Başarısızlık nedenleri:

- Yanlış diyet uygulaması
- Ödül maması verilmesi
- Gizli proteinler
- Çevresel alerjiler

Hipoalerjenik Diyetler

2- Yeni protein kaynakları

Hayvanın daha önce hiç tüketmediği veya bağışıklık sisteminin tanımadığı bir protein kaynağını içeren diyetler

En Sık Kullanılan Yeni Protein Kaynakları

Venison (geyik eti)
Rabbit (tavşan)
Duck (ördek)
Kangaroo (kanguru)
Goat (keçi)
Horse (at)

%60-70 başarı oranı

Daha Yeni Alternatif kaynaklar

insect protein (black soldier fly)
Ostrich (Devekuşu)
Alligator (Timsah)

VAKA 1: Atopi mi, diyet alerjisi mi, ikisi birden mi?

French Bulldog, 3 yaş, Kısır erkek

Başvuru şikâyeti

14 aydır süren kaşıntı

Tekrarlayan dış kulak yolu enfeksiyonu

Yalama ve patilerde kızarıklık

Son 4 aydır aralıklı yumuşak dışkı

Şikâyetlerin belirgin mevsimselliği yok

• Anamnez

Aynı ticari tavuklu mama yaklaşık 2 yıldır kullanılıyor

Zaman zaman ödül bisküvisi, kurutulmuş tavuk parçaları veriliyor

Son 1 yılda 4 kez otitis externa nedeniyle tedavi görmüş

Daha önce antipruritik tedavi ile kısmi düzelme olmuş

Pire kontrolü düzensiz

• Tanı testleri

• Deri sitolojisi: Malassezia ++

• Kulak sitolojisi: kok ve maya karışık flora

• Deri kazıntısı: negatif

• Dışkı muayenesi: önemli bulgu yok

• CBC/biyokimya: normal sınırlar içinde

• Başlangıçta vaka **atopik dermatit** olarak yorumlanıyor:

• topikal/otik tedavi

• antipruritik ilaç

• kısa süreli antibakteriyel ve antifungal yaklaşım

• Sonuç:

Otitis düzeliyor ama 3–4 hafta sonra kaşıntı geri dönüyor.

Patilerde kızarıklık ve kulak problemi tekrarlıyor. Yumuşak dışkı devam ediyor.

VAKA 1: Atopi mi, diyet alerjisi mi, ikisi birden mi?

- **Kritik hata**

Diyet öyküsü yeterince sorgulanmıyor

Ödüller ve aromalı çiğneme ürünleri göz ardı ediliyor

Mevsimsel olmayan kaşıntı + GI bulgu birlikteliği yeterince önemsenmiyor

- **İkinci aşama yaklaşım**

8 haftalık **sıkı eliminasyon diyeti** başlanıyor:

Hidrolize proteinli veteriner diyet

Tüm ödülleri kesiliyor

Aromalı tabletler/çiğneme formları kaldırılıyor

Pire kontrolü standardize ediliyor

4. haftada kulak bulguları azalıyor

6. haftada pruritus belirgin azalıyor

Dışkı formu düzeliyor

8. haftada kaşıntı başlangıca göre yaklaşık %80 azalmış

- **Challenge testi**

Eski tavuk bazlı mamaya dönüşten sonra:

5 gün içinde kulak kaşıntısı

7 gün içinde pati yalama

10 gün içinde eritem ve yumuşak dışkı

- **Son tanı**

- **Kutanöz advers gıda reaksiyonu / diyet alerjisi olası**

- Eşlik eden **sekonder Malassezia otit**

- Muhtemel çevresel alerjen duyarlılığı tamamen dışlanamaz